

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТА: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ
ГАЛУЗІ «ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТА»

для студентів

спеціальності

013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми

Початкова освіта

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Національний центр
моніторингу якості освіти

Програма № 1224

С.Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

«   » 20 23 р.

Київ-2023

Розробник: Бацук Ольга Петрівна, викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Бацук Ольга Петрівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства

Протокол від «1» листопада 2023 року № 7

Голова циклової комісії Юлія РЯБОКОНЬ

Робочу програму перевірено

«   »   2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (   ), «31» 08 2023 р., протокол № 1

на 20 /20   н.р.   (   ), « »   20   р., протокол №

на 20 /20   н.р.   (   ), « »   20   р., протокол №

на 20 /20   н.р.   (   ), « »   20   р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни
для спеціальності 013 Початкова освіта

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Курс	3	4
Семестр	6	7
Кількість змістових модулів з розподілом	1	2
Обсяг кредитів	1	2
Обсяг годин, в тому числі:	30	60
Аудиторні	22	20
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль		
Самостійна робота	6	36
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: забезпечення майбутнього вчителя початкової школи знаннями та вміннями формування в молодших школярів громадянської, соціальної та історичної компетентностей, власної державної (громадянської), національної і культурної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язку між минулим і сучасним життям, формування почуття патріотизму, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свободи людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів, розроблення на цій основі нових підходів до формування професійної компетентності майбутніх вчителів початкової школи.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- усвідомлення студентами концепції громадянської та історичної освіти, принципів формування соціальної, громадянської, історичної та інших компетентностей спрямованих на формування діяльного члена громади та суспільства, який розуміє принципи та механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, яка визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями та почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці, способи їх втілення в освітньому процесі початкової освіти;
- створення умов для набуття студентами успішного досвіду конструктивної взаємодії та громадянської поведінки, формування емоційно-ціннісного компонента громадянської культури особистості;
- оволодіння майбутніми фахівцями дидактико-методичними знаннями з навчальної дисципліни;
- усвідомлення студентами практичної значущості теоретичних знань для творчої педагогічної діяльності вчителя;
- створення умов для повноцінної реалізації та самореалізації потенційних професійних можливостей студента; – реалізація виховного спрямування предмета з метою формування професійних рис і якостей особистості; – формування готовності до творчої активності у професійній діяльності.

У студента мають бути сформовані такі компетентності:

№ в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-7	Здатність до застосування професійно профільованих соціально-гуманітарних знань, умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту громадянської та історичної освітньої галузі.	1-13
ФК-14.	Здатність учителя користуватися нормативними документами та реалізовувати на практиці цілі й завдання навчання предмету в початковій школі	1,10,12
ФК-15	Здатність моделювати та організовувати процес навчання предмету в початковій школі; спроможність учителя обирати необхідні засоби, форми й методи організації діяльності учнів у процесі навчання	6,7,8,9
Предметні компетентності		
	Поглиблення знання громадянської та історичної освіти, набуття умінь методики навчання громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі; знання особливостей використання сучасних методів, прийомів і засобів технологій у формуванні громадянськості молодших школярів у процесі навчання; уміння організації взаємодії	3-13

	учасників освітнього процесу	
	Вміння проектувати освітній процес із застосуванням сучасних технологій, відповідних загальним і специфічним закономірностям і віковим та індивідуальним особливостям молодших школярів	5-13
	Вміння моделювати навчальні завдання з громадянської та історичної освіти інтегруючи різні освітні галузі із застосуванням сучасних педагогічних технологій навчання, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення	8-13
	Вміння аналізувати навчально-методичні комплекти з громадянської та історичної освіти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог	10-13
	Вміння аналізувати перспективний педагогічний досвід учителів із застосування сучасних технологій навчання громадянській та історичній освіті молодших школярів для впровадження його у подальшій професійній діяльності	5,8
	Вміння працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи лідерські якості, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів	4, 9, 12

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни «Громадянська та історична освіта: Методика навчання галузі «Громадянська та історична освіта» за освітньою програмою повинні бути сформовані відповідні програмні результати навчання, студент/студентка мають:

- знати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології (ПРН-5);
- знати методичні системи навчання учнів початкової школи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти (ПРН-6);
- застосовувати знання, уміння й навички, що становлять основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти, під час розв’язування професійно-зорієнтованих задач (ПРН-7);
- проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми (ПРН 11);
- моделювати процес навчання учнів початкової школи з певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань (ПРН-12);
- проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми, здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання (ПРН-13);

- проводити уроки в початковій школі та аналізувати їх щодо досягнення мети й завдань, ефективності застосованих форм, методів, засобів і технологій (ПРН-14);

У результаті вивчення дисципліни «Громадянська освіта: Методика навчання галузі «Громадянська та історична освіта» студент/студентка:

- володіє знаннями і вміннями із навчальної дисципліни, достатніми для навчання громадянської та історичної освітньої галузі;
- проєктує освітній процес із застосуванням сучасних технологій, відповідних загальним і специфічним закономірностям та особливостям віковим та індивідуальним особливостям молодших школярів;
- моделює навчальні заняття з громадянської та історичної освіти інтегруючи різні освітні галузі з застосуванням сучасних педагогічних технологій навчання, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення;
- аналізує навчально-методичні комплекти з громадянської та історичної освіти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог;
- аналізує перспективний педагогічний досвід учителів із застосування сучасних технологій навчання громадянській та історичній освіті молодших школярів для подальшого його впровадження в навчально-виховний процес початкової школи;
- працює як самостійно, так і в команді, демонструючи лідерські якості, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

№	Назва змістових модулів, тем	усього	Розподіл годин між видами роботи						Самостійна робота
			Аудиторні						
			лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	дualьні	
Модуль 1. Навчально-методичне забезпечення громадянської та історичної освітньої галузі. Формування громадянської та історичної компетентностей молодших школярів									
1	Тема 1. Методологічні основи навчання громадянської та історичної освітньої галузі. Мета і головні компоненти Концепції «Нова українська школа» в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі.	3	2					1	
2	Тема 2. Особливості організації освітнього середовища в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі в початкових класах	3	2					1	
3	Тема.3. Громадянська та історична компетентність вчителя початкових класів як необхідна складова громадянської та історичної компетентності учнів	6	4					2	
4	Тема.4 Державні свята і пам'ятні дні та їх вплив на формування громадянської та історичної компетентності учнів	7	2	2	2			1	
5	Тема 5. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі	9	4	2		2		1	
	Модульний контроль	2							
	Всього	30	14	4	2	2		6	
Модуль 2. Організація освітнього процесу під час вивчення громадянської та історичної освітньої галузі									
6	Тема 6. Особливості організації демократичного освітнього процесу в новій українській школі. Форми організації навчання громадянської та історичної освітньої галузі	6	2					4	
7	Тема 7. Форми позанавчальної діяльності, їх види та методика проведення в початковій школі	6	2					4	
8	Тема 8. Особливості організації та проведення інтегрованих і проєктних занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі	8	2			2		4	
9	Тема 9. Особливості формування оцінювання навчальних досягнень учнів	8			2			6	
	Модульний контроль	2							

		<i>Всього</i>	30	6		2	2		18
Модуль 3. Тематична основа курсу «Я досліджую світ»									
10	Тема10.Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовою освітньою програмою під керівництвом Р.Б. Шияна		6	2					4
11	Тема11 . Формування ідентичності та громадянської компетентності учнів в межах змістових ліній: «Я – людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», Моя шкільна і місцева громади», «Ми громадяни України», «Ми – європейці»		8	2					4
12	Тема12 . Зміст навчання, очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я. Савченко		6	2			2		4
13	Тема13 . Змістові лінії, що складають тематичну основу курсу «Я досліджую світ»		8		2				6
	Модульний контроль		2						
		<i>Всього</i>	30	6	2	2			18
		<i>Разом</i>	90*	26	6	6	4		42

*із урахуванням МКР

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Навчально-методичне забезпечення громадянської та історичної освітньої галузі. Формування громадянської та історичної компетентностей молодших школярів

Тема 1.

Методологічні основи навчання громадянської та історичної освітньої галузі. Мета і головні компоненти Концепції «Нова українська школа».

Лекція 1. Методологічні основи навчання громадянської та історичної освітньої галузі. Мета і головні компоненти Концепції «Нова українська школа»(2 год).

Формула нової української школи (9 компонентів). Компоненти Концепції «Нова українська школа». Мета початкової освіти. Чинники якісної початкової освіти. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. Мета та завдання громадянської та історичної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти. Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з урахуванням компетентнісного підходу до навчання. Новий зміст освіти.

Основні поняття теми: новий зміст освіти, ключові компетентності для Нової української школи, педагогіка партнерства, свобода творчості й розвитку вчителя, потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм, процес виховання, який формує цінності, компетентності для життя, освітнє середовище.

Основна література: [1, 5]

Додаткова література: [1, 2, 3, 4]

Тема 2.

Особливості організації освітнього середовища в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі в початкових класах.

Лекція 2. Особливості організації освітнього середовища в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі в початкових класах(2 год).

Роль учителя початкової школи у формуванні психологічно безпечного середовища. Забезпечення права вибору. Формування спільних цінностей. Ранкові зустрічі. Фізичне середовище. Розвиток відповідальності. Встановлення. Участь дітей в організації освітнього середовища. Багатоманітність світу і простір для кожного.

Основні поняття теми: освітнє середовище в початкових класах, спільні цінності, право вибору.

Основна література: [1, 4, 5]

Додаткова література: [5]

Тема 3.

Громадянська та історична компетентність вчителя початкових класів як необхідна складова громадянської та історичної компетентності учнів.

Лекція 3. Громадянська компетентність вчителя початкових класів як необхідна складова громадянської компетентності учнів(2 год).

Громадянська компетентність вчителя і учня. Роль вчителя у формуванні громадянської компетентності учнів. Якості вчителя, що визначають його громадянську компетентність. Компоненти громадянської компетентності. Світовий досвід у формуванні громадянської компетентності. Змістові лінії громадянської освітньої галузі.

Основні поняття теми: громадянська компетентність, громадянська компетентність вчителя, змістові лінії громадянської освітньої галузі.

Основна література: [1, 4, 5]

Додаткова література: [1, 2, 3, 4, 5]

Лекція 4. Історична компетентність вчителя початкових класів як необхідна складова історичної компетентності учнів (2 год).

Поняття та компоненти історичної компетентності. Історична компетентність вчителя і учня. Роль вчителя у здатності учня самостійно пізнавати, осмислювати та оцінювати минуле України та світу, соціальний й моральний досвід минулих поколінь. Змістові лінії історичної освітньої галузі.

Основні поняття теми: історична компетентність, історія, основні етапи історичного розвитку, історична постать.

Основна література: [1,5]

Додаткова література: [1, 2, 3, 4]

Тема 4.

Державні свята і пам'ятні дні та їх вплив на формування громадянської та історичної компетентності учнів.

Лекція 5. Державні свята і пам'ятні дні та їх вплив на формування громадянської та історичної компетентності учнів(2 год).

Нормативно-правова база щодо відзначення державних свят і пам'ятних дат . Особливості пошуку джерел інформації щодо відзначення державних свят і пам'ятних дат. Календар державних свят і пам'ятних дат в Україні. Виховні заходи до державних свят і пам'ятних дат.

Основні поняття теми: державні свята, пам'ятні дати, календар державних свят і пам'ятних дат в Україні.

Основна література: [1,5]

Додаткова література: [1, 2, 3, 4]

Семінар 1. Навчально-методичне забезпечення громадянської та історичної освітньої галузі. Формування громадянської та історичної компетентностей молодших школярів.

Практична робота 1. Державні свята і пам'ятні дні та їх вплив на формування громадянської та історичної компетентності учнів (2 год).

Тема 5.

Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі.

Лекція 6. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі (2 год).

Особистісно-орієнтована технологія навчання. Технологія групової навчальної діяльності школярів. Технологія розвивального навчання. Технологія формування творчої особистості. Технологія навчання як дослідження. Медіаосвітні технології. Класифікація методів навчання громадянської та історичної освіти. Класифікації методів навчання громадянської освіти. Технології проблемного навчання. Головні умови успішності проблемного навчання. Головні психолого-педагогічні цілі проблемного навчання. Форми проблемного навчання. Принципи проблемного навчання.

Основні поняття теми: технології та методи навчання у сучасній школі, інтерактивні технології навчання, обладнання, проблемне навчання.

Основна література: [1, 4, 5]

Додаткова література: [5]

Лекція 7. Особливості використання медіаосвітніх технологій у процесі вивчення громадянської та історичної освітньої галузі (2 год).

Основні принципи медіаосвіти. Форми медіаосвіти. Використання медіаосвітніх технологій у процесі опанування громадянської та історичної освітньої галузі. Класифікації медіа. Медіа за участю аналізатора (візуальні (друк, малюнок, комп'ютерна графіка), аудійні (звукові) (звукозапис), аудіовізуальні (кінематограф, телебачення, відео, Інтернет), за типом основного засобу медіа (преса, радіо, кіно, телебачення, відео, комп'ютерні мережі та ін.), за каналом сприйняття (аудіо, відео, аудіовізуальні, знакові – текстові, графічні), за місцем використання (індивідуальне, групове, масове, домашнє, робоче, транспортне та ін.), за змістом інформації, напрямку соціалізації (ідеологічне, політичне, морально-виховне, пізнавальнонавчальне, естетичне, екологічне, економічне), за функціями та цілями використання (одержання інформації, освіта, спілкування, розв'язання проблем, розвага, соціальне управління), за результатом впливу на особистість (розвиток світогляду, самопізнання, самовиховання, самонавчання, самоствердження, самовизначення, регуляція стану, соціалізація).

Основні поняття теми: технології та методи навчання у сучасній школі, інтерактивні технології навчання, обладнання, медіаосвіта дошкільна, медіаосвіта шкільна, медіаосвіта позашкільна, медіаосвіта у вищій школі, батьківська медіаосвіта, медіаосвіта дорослих, медіаосвіта засобами медіа.

Основна література: [1, 3]

Додаткова література: [4]

Семінар 2. Особливості використання медіаосвітніх технологій у процесі вивчення громадянської та історичної освітньої галузі (2 год).

Лабораторна робота 1. Медіаосвітні технології навчання як засоби формування громадянської та інших компетентностей молодших школярів (2 год).

Модульна контрольна робота 1.

Модуль 2.

Організація освітнього процесу під час вивчення громадянської та історичної освітньої галузі

Тема 6.

Особливості організації демократичного освітнього процесу в новій українській школі **Форми організації навчання громадянської та історичної освітньої галузі.**

Лекція 8. Особливості організації демократичного освітнього процесу в новій українській школі **Форми організації навчання громадянської та історичної освітньої галузі (2 год).**

Педагогіка партнерства між усіма учасниками освітнього процесу. Особистісно орієнтована модель освіти. Формування загальнолюдських цінностей.

Основні поняття теми: принципи партнерства, залучення дитини до спільної діяльності, організаційні орієнтири у здійсненні виховного процесу, цикли навчання.

Основна література: [1, 5]

Додаткова література: [5]

Тема 7.

Форми позанавчальної діяльності, їх види та методика проведення в початковій школі.

Лекція 9. Форми позанавчальної діяльності, їх види та методика проведення в початковій школі (2 год).

Позанавчальна діяльність в початковій школі. Форми позанавчальної діяльності. Методи організації позанавчальної роботи з учнями початкової школи в контексті громадянської та історичної освіти. Зміст виховної роботи з національно-патріотичного виховання молодших школярів в позаурочний час. Позаурочні проекти в початковій школі.

Основні поняття теми: позанавчальна діяльність, позаурочна діяльність, позашкільна діяльність, форми позанавчальної діяльності, національно-патріотичне виховання, позаурочні проекти.

Основна література: [1, 2]

Додаткова література: [1, 2, 3, 4]

Тема 8.

Особливості організації та проведення інтегрованих і проєктних занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі.

Лекція 10. Особливості організації та проведення інтегрованих і проєктних занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі (2 год).

Реалізація освітніх галузей (громадянська та історична, соціальна та здоров'язберезувальна, природнича) окремими предметами або в інтегрованому

курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева, в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зав'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Ознаки інтегрованого уроку. Підготовка вчителя до інтегрованого уроку. Особливості структури інтегрованого уроку «Я досліджую світ». Методика організації творчого проектування в початковій школі. Методи роботи на структурних одиницях проекту. Застосування технології проектування на уроках курсу «Я досліджую світ». Проектування в системі «Intel».

Основні поняття теми: інтегрований курс за різними видами інтеграції, інтегрований урок, метод проектів, творчий проект, макропроект, мікропроект

Основна література: [1, 2, 5]

Додаткова література: [1, 2, 3, 4]

Лабораторна робота 2. Особливості організації та проведення інтегрованих занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі(2 год).

Тема 9. Особливості формувального оцінювання навчальних досягнень учнів.

Практична робота 2. Особливості формувального оцінювання навчальних досягнень учнів (2 год).

Модульна контрольна робота 2.

Модуль 3.

Тематична основа курсу «Я досліджую світ»

Тема 10.

Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовою освітньою програмою під керівництвом Р.Б. Шияна.

Лекція 11. Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовою освітньою програмою під керівництвом Р.Б. Шияна(2 год).

Мета, завдання, зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі Типової освітньої програми початкової освіти під керівництвом Р.Б. Шияна.

Основні поняття теми: освітня програма громадянської та історичної освітньої галузі.

Основна література: [5]

Додаткова література: [3, 4]

Тема 11.

Формування ідентичності та громадянської компетентності учнів в межах змістових ліній: «Я – людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», Моя шкільна і місцева громади», «Ми громадяни України», «Ми – європейці».

Лекція 12. Формування ідентичності та громадянської компетентності учнів в межах змістових ліній: «Я – людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», Моя шкільна і місцева громади», «Ми громадяни України», «Ми – європейці» (2 год).

Програмові вимоги щодо формування ідентичності та громадянської компетентності учнів в межах змістових ліній: «Я – людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина».

Основні поняття теми: формування ідентичності та громадянської компетентності учнів, змістові лінії: «Я – людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина»

Основна література: [5]

Додаткова література: [3,4]

Практична робота 3. Формування ідентичності та громадянської компетентності учнів в межах змістових ліній: «Моя шкільна і місцева громади», «Ми громадяни України», «Ми – європейці» (2 год).

Тема 12.

Зміст навчання, очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я. Савченко.

Лекція 13. Зміст навчання, очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я. Савченко(2 год).

Мета та завдання навчальної програми «Я досліджую світ». Варіанти інтегрованої програми. Виконання завдань дослідницького характеру. Зміст, очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» Типової освітньої програма для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я. Савченко.

Основні поняття теми: навчальної програми «Я досліджую світ», інтегрований курс «Я досліджую світ» Типової освітньої програма для закладів загальної середньої освіти під керівництвом О.Я. Савченко.

Основна література: [5]

Додаткова література: [1, 2]

Тема 13.

Змістові лінії, що складають тематичну основу курсу «Я досліджую світ».

Семінар 3 Змістові лінії, що складають тематичну основу курсу «Я досліджую світ» (2 год).

Модульна контрольна робота 3.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

9.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Громадянська та історична освіта: Методика навчання галузі «Громадянська та історична освіта» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю.

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	3	3	3	3
Відвідування семінарів	1	2	2	-	-	1	1
Відвідування практичних робіт	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування лабораторних робіт	1	1	1	1	1	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	-	-	1	10
Виконання завдань практичної роботи	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань лабораторної роботи	10	1	10	1	10	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			86		60		60
Максимальна кількість балів		206					
Розрахунок коефіцієнта		2,06					

6.2. Критерії оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті

Виконання студентами практичних і лабораторних робіт та відповідь на семінарському занятті оцінюється за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується—недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання /відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.3. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість балів
1	Новий зміст освіти . Цикли початкової освіти. Шляхи реалізації мети та завдання громадянської та історичної освітньої галузі.	5
2	Переваги міжпредметної інтеграції. Основні принципи та сутність медіаосвіти. Роль медіаосвіти в забезпеченні якості початкової освіти Форми медіаосвіти.	5
3	Структура освітнього процесу. Діяльнісний підхід. Проблемне навчання. Таксономія Блума. Проектування в системі «Intel».	5
4	Макропроект, мікропроект в початковій школі. Ознаки інтегрованого уроку. Особливості формульовального оцінювання	5
5	Зміст ипової освітньої програми початкової освіти під керівництвом Р.Б. Шияна. Роль визначення ідентичності та громадянської компетентності учнів. Програмові вимоги щодо формування ідентичності та громадянської компетентності учнів	5

6	Змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної, природничої освітньої галузі в їх інтегрованій суті, що складають тематичну основу курсу «Я досліджую світ	5
	Разом	30 бал.

Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Виконання студентами самостійної роботи оцінюється за 5 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю – модульна контрольна робота.

Форма проведення – письмова.

Час проведення – 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та 10 тестових завдань.

Письмові відповіді на теоретичні питання оцінюються в залежності від правильності та повноти відповіді.

Виконання тестових завдань оцінюється в 1 бал за кожну правильну відповідь

Письмові відповіді на 2 теоретичних питання – 15 балів

Виконання 10 тестових завдань – 10 балів. Всього балів – 25.

Критерії оцінювання модульного контролю

Кількість балів	Критерії оцінювання
25-20	Відмінний рівень(завдання виконано якісно)
19-15	Достатній рівень(завдання виконано якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей)
14-10	Задовільний рівень(завдання виконано якісно з посереднім показником правильних відповідей)
9-0	Незадовільний рівень(завдання не виконано або виконано з низьким показником правильних відповідей)

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю залік у 7 семестрі.

Умова складання заліку – виконання всіх видів практичних завдань з дисципліни і накопичення від 123 до 206 балів за курс. Відповідно до розрахунку за коефіцієнтом дисципліни 2,06 студент отримує залік.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Громадянська та історична освіта: Методика навчання галузі «Громадянська та історична освіта»

Разом: 90 год., лекції - 26год., семінарські заняття - 6год., самостійна робота – 42 год., практичні роботи – 6 год., лабораторна робота - 4 год., МКР – 6 год.

Модулі	Модуль 1							Модуль 2				Модуль 3			
Назви модулів															
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		11	12	13	
Дати															
Теми лекцій	Лекція 1.Методологічні основи навчання МНГПО (2 год)	організації освітнього середовища в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі в початкових	Лекція3. Громадянська компетентність вчителя (2 год)	Лекція 4 Історична компетентність вчителя(2 год)	Лекція 5 Державні свята і пам'ятні дати (2 год)	Лекція6. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі (2 год)	Лекція7. Особливості використання медіаосвітніх технологій у процесі вивчення громадянської та історичної освітньої галузі	Лекція 8.Особливості організації демократичного освітнього процесу в	Лекція 9 Формипозанавчальної діяльності, їх види та методика проведення в початковій школі (2 год)	Лекція 10.Особливості організації та проведення інтегрованих і проєктних занять (2 год)		Лекція11.Зміст, обов'язкові та очікувані результати галузі за Типової освітньої програмою під керівництвом Р.Б. Шияна (2 год)	Лекція12. Формування ідентичності та громадянської компетентності учнів (2 год)	Лекція 13 Зміст навчання, очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» (2 год)	
Теми семінарських занять					Формування громадянської та історичної компетентності(		Семінар 2.Особливості використання медіаосвітніх технологій вивчення галузі(2 год)								3 . Змістові лінії, що складають тематичну основу курсу «Я досліджую світ»
Теми практичних робіт						Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі					робота2. . Особливості формувального оцінювання навчальних досягнень учнів		робота 3 Формування ідентичності та громадянської компетентності		
Теми лабораторних					навчання засоби формування громадянської інших					проведення інтегрованих занять в контексті вивчення громадянської					
Види поточного контролю							Модульна контрольна робота				Модульна контрольна робота				Модульна контрольна робота
Підсумковий контроль	Залік														

8. Рекомендована література

Базова

1. Бібік Н.М. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – 160 с.
2. Іонова О. М. Підготовка майбутніх учителів до застосування інтегрованих форм організації навчального процесу в початковій школі [Текст] : [монографія] / О. М. Іонова, Н. М. Сінопальнікова ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Ін-т педагогіки та психології. – Харків : Щедра садиба плюс, 2018. – 263 с.
3. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник / М.В.Михайліченко, Я.М. Рудик– К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2018 – 583 с.
4. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 710-р.
5. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 класи. – К. : ТД «Освітацентр +», 2018. – 240 с.

Допоміжна

1. Бібік Н.М. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2- х ч.) : Ч.2 / М.Н. Бібік, Г.П. Бондарчук. – Харків : Вид-во «Ранок», 2018. – 80 с. : іл.
2. Бібік Н.М. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч.1 / М.Н. Бібік, Г.П. Бондарчук. – Харків : Вид-во «Ранок», 2018. – 80 с. : іл.
3. Волощенко О. В. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 1 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. – К. : Світич, 2018. – 128 с. :
4. Волощенко О. В. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 2 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. — К. : Світич, 2018. — 128 с.
5. Нова українська школа: організація позаурочної діяльності в початковій школі на засадах партнерської взаємодії учасників освітнього процесу : навч.-метод. посіб. / Н. І. Гущина, Т. Г. Орлова, Л. Г. Кондратова. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. — 160 с.